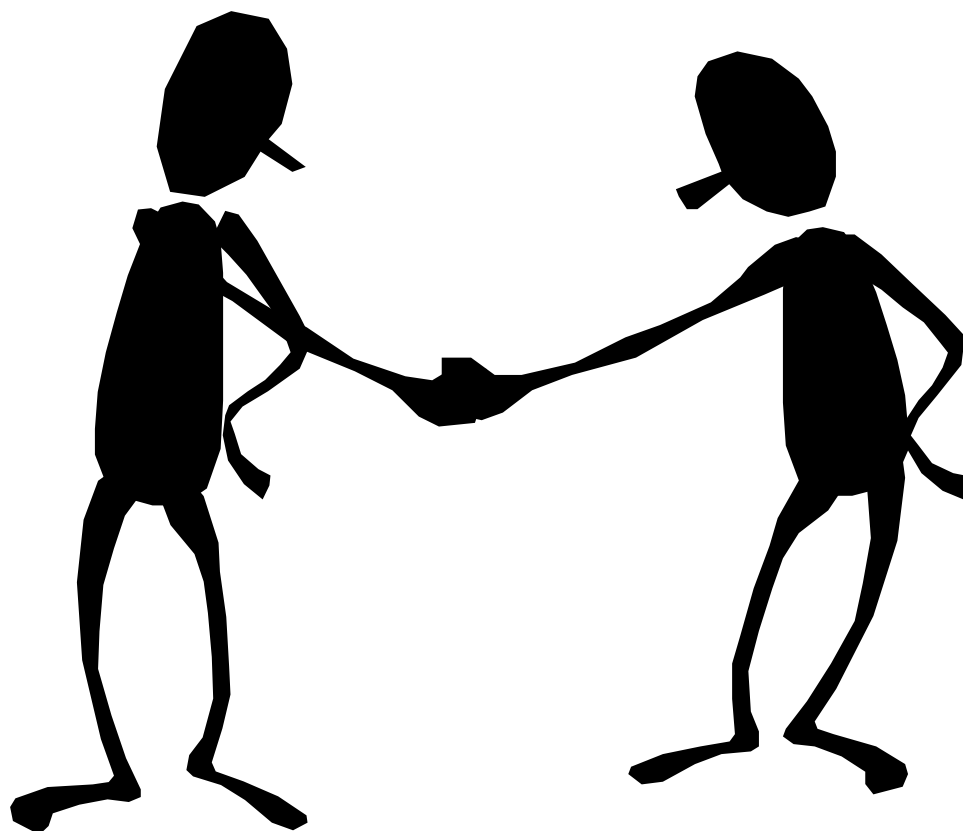

Razem Gazeta

april, 2006

Razem, het Poolse woord voor ‘samen’.

Ons bestuur bestaat uit:

Voorzitter:	Tineke Cramer
Secretaris:	Joop Rossewij
Penningm:	Kees Floor
Lid:	Jean Rijksen
Lid:	Hanka Vossen
Lid:	Hedy van Zijl

Van de voorzitter,

Uiteraard is het bestuur van Razem al weer druk bezig met de voorbereidingen voor de diverse uitwisselingen dit jaar.

Allereerst komt er half april een groep van 9 personen ons bezoeken.

Dat zijn o.a. de mensen, die de St. Michelsmarkt organiseren, die alles maar dan ook alles uit de kast halen om deze dag tot een feestdag te maken. Ik kan gerust zeggen, ze hebben dit uitstapje verdiend.

In juli hebben wij een zomerkamp reünie. Al weer 15 jaar houden we deze kampen, het ene jaar in Polen het andere jaar in Nederland.

Dit jaar wil Polen Maartensdijkse kinderen van toen (nu allang volwassenen) uitnodigen voor een internationaal kamp in het zuiden van Polen. Er komen naast Polen en Nederlanders ook jongeren uit Retier, Frankrijk, Lünenburg, Duitsland en misschien uit een dorp in de Oekraïne.

Met al deze steden heeft de gemeente Miescisko een vriendschapsband.

Waar een klein dorp groot in kan zijn zeg ik maar.

In september gaan we weer naar de St. Michelsmarkt.

Onze Biltse politie zal eind september waarschijnlijk een tegen bezoek brengen aan Mieścisko.

In november verwachten wij een grote groep Polen hier.

Het schoolorkest van Mieścisko wil graag een keertje optreden in Nederland en ook graag van iets zien van Nederland.

Wij gaan dit evenement samen organiseren met de ouderen bonden van Maartensdijk/De Bilt en we zijn van plan er een leuke Poolse middag van maken, niet alleen voor de ouderen, maar voor een ieder, die van muziek en gezelligheid houdt.

Wanneer precies en waar weten we nu nog niet. Tegen die tijd hoort u nog van ons via de Gazeta of de plaatselijke bladen.

Market Garden, de slag om Arnhem.

Onze stichting Razem is geabonneerd op het blad Biuletyn wat uitgegeven wordt door de Pools-Nederlandse Kulturele Vereniging.

In dat blad staan naast ditjes en datjes over Polen vaak interessante stukken te lezen over de Poolse cultuur, de tradities en de geschiedenis van het land.

In het nieuwste nummer las ik een stuk over het eerherstel van de Poolse luchtbrigade, die in 1944 met de operatie Market Garden mee gevochten hebben om Nederland te bevrijden.

De Boxelaar, Eric van Tilbeurgh speelde een belangrijke rol om de vervalsing van de ware geschiedenis aan de orde te stellen. Hij heeft een uitgebreid archief over deze kwestie aangelegd en met mensen, die het meegemaakt hadden gesproken.

Al in december 1944 wist men al dat Polen na de oorlog onder de invloed sfeer van de Russen zou komen. Stalin was al bezig Poolse krijgsgevangenen naar Siberië te brengen. Poolse soldaten waren bang voor hun toekomst als ze terug zouden keren naar Polen. Wat zou er met hen gebeuren: geëxecuteerd worden of een strafkamp, ze waren zo erg verbitterd, dat ze alles deden om naar het front te gaan.

Lang werd gedacht, dat het mislukken van operatie Market Garden (de slag om Arnhem), voor een deel de schuld zou zijn van de Polen. Volgens de Engelsen onder leiding van generaal Montgomery zouden de Polen zeer slecht hebben gevochten en ontsloeg hij de Poolse generaal Sosabowski.

In werkelijkheid had de Poolse generaal al voor aanvang gezegd, dat de operatie gedoemd was te mislukken, maar Montgomery zette door met alle gevolgen van dien.

Tegelijkertijd met Market Garden woedde de strijd om Warschau te bevrijden. De parachutisten zouden daar eigenlijk voor worden vrijgemaakt, maar ze vochten in Nederland.

Toen de Engelse soldaten zich terug moesten trekken van deze heilloze strijd om de slag om Arnhem, dekten de Polen hun terugtocht. Veel van hen sneuvelden en raakten gewond.

Koningin Wilhelmina heeft vlak na de oorlog al gevraagd om eerherstel van de Polen. Pas 60 jaar later zijn de generaal en zijn parachutisten na vragen uit de Tweede Kamer als nog gerehabiliteerd.

Velen hebben deze rehabilitatie niet meer mee mogen maken, waaronder ook generaal Sosabowski hij stierf in 1967 als anonieme fabrieksarbeider in Engeland.

Polen heeft nog lang na de tweede wereld oorlog op zijn eigen bevrijding moeten wachten, maar de geschiedenis Market Garden is recht gezet.

Tineke Cramer-de Groot.

Met dank aan Biuletyn.

Karpacz, Polen (7 daagse reis; 15 – 22 juli 2006)

In juli a.s. bieden wij voor een beperkt aantal mensen (30 of 32) de gelegenheid om een (ander) deel van Polen te bezoeken.

De reis gaat naar Karpacz en is gelegen in het zuiden van Polen tegen de Tsjechische grens. Het is een enigszins bergachtig gebied en hiervandaan worden er excursies gemaakt.

De kosten voor deze week zijn € 270, -. Bij deze prijs zijn inbegrepen:

- de heen- en terugreis
- hotelovernachtingen
- ontbijt – lunchpakket – warm eten

Waarom maar maximaal 32 personen als er een 50 persoonstouringcar gaat? Dat komt door het volgende.

Elk jaar wordt er door de Razem comités een z.g. zomerkamp georganiseerd. Het ene jaar in Nederland (laatste in 2005) en het andere jaar in Polen met jeugd tussen de 12 en 16 jaar van beide plaatsen (Mieścisko en Maartensdijk/gem. de Bilt).

Dit jaar wordt dit evenement voor de 10e keer officieel georganiseerd. Vanwege de 10e keer is het deze maal niet met jeugd tussen 12 en 16 jaar maar zoveel mogelijk met de deelnemers van het eerste kamp/de eerste kampen. Zij hebben samen met de Poolse deelnemers van toen een apart programma. In totaal inclusief de begeleiders zullen dit 18 personen zijn.

Voor de groep van 32 personen is dus een ander programma met excursies naar o.a. Jelenia Góra. Jelenia Góra heeft meerdere musea, een paar gotische kerken, straten met prachtige huizen in barokstijl en galerieën. De mensen, die van het Poolse blauw/wit gestippelde aardewerk houden, kunnen hier hun hart ophalen.

Voor wat er in de omgeving zoal nog meer te bewonderen is, kunt u lezen in het bijgevoegde overzicht samengesteld door Hanka en Sjef Vossen.

De grens van Polen met Tsjechië wordt gevormd door de Karpaten in het Tatramassief (met als hoogste top de Rysy, 2499m) en in het zuidwesten de Sudeten (met als hoogste top de Śnieżka 1602m).

Geschiedenis de Sudeten

De streek rond Karpacz en de hele Sudeten hebben de laatste 1000 jaar roerige tijden gekend en er werden vele oorlogen gestreden. Om beurten hoorde het gebied bij Polen, het koninkrijk Tsjechië, Pruisen en voor de Tweede Wereldoorlog bij Duitsland.

Karpacz

De grootste stad ten noorden van Karpacz is Jelenia Góra, ca 15km.

Karpacz ligt aan de voet van het Reuzengebergte (in het pools Karkonosze) en in een prachtig nationaal natuurpark. De hoogste top van de Karkonosze, de Śnieżka, bevindt zich ten zuiden van Karpacz. De woonwijken van Karpacz liggen op een hoogte van 530 tot 885m. De stad vormt samen met Karpacz Górny en Wilcza Poręba een net van toeristische accommodaties met veel hotels en pensions.

Karpacz was al bekend in de 15^e eeuw als een nederzetting van houthakkers en pekmakers. In de 17^e eeuw kwamen er kruidengenezers uit Tsjechië, die vanwege geloofsvervolgingen gevlucht waren.

Er zijn huizen te bewonderen in de Sudeten-stijl. Deze heeft iets weg van de Tirolse stijl.

In de stad zijn veel skiliften en stoeltjesliften naar de Mała Kopa (1325m) over een lengte van 2300 m.

Karpacz Górny is de moeite waard om te bezichtigen. Er is daar een bijzondere houten kerk uit de 17^e eeuw, Wang genaamd. De kerk is gebouwd in Noorwegen uit Noors dennenhout, bekend vanwege een hoog harsgehalte. Koning Frederyk Wilhelm heeft het in 1841 hierheen overgebracht. In de kerk zijn zeer oud-Scandinavische invloeden en symbolen van de Vikingen, o.a. gezichten van krijgers met gesplitste tongen. Het dak is versierd met dezelfde soort drakenkoppen als vroeger de boten van de Vikingen sierden.

Śnieżka-top

De Śnieżka is een van de meest winderige plekken in Europa. Orkaanachtige winden kunnen een snelheid ontwikkelen tot 60 m/sec. Boven op de top bevindt zich een meteorologisch instituut, dat ook bezichtigd kan worden. Het weer wordt hier al sinds 1880 geobserveerd. De gemiddelde jaartemperatuur + 0,4°. Het mist hier 306 dagen per jaar! Om op de top te komen, kan het beste de stoeltjeslift genomen worden naar de Kopa en de rest

lopend af te leggen. Er zijn prachtige uitzichten.

Mysłakowice

In Mysłakowice bevond zich vroeger het residentieële paleis van de Pruisische koningen. Hier ontmoetten elkaar in het geheim de latere koning en keizer van Pruisen Wilhelm van Hohenzollern en Eliza Radziwiłł. Deze romance had geen kans, want Eliza kon als Poolse nooit koningin worden. Zelfs een goed woord van de Russische tsaar kon hier geen verandering in brengen. Wilhelm koos voor de troon maar vergat nooit zijn geliefde Eliza.

Cieplice Śląskie

Hier hebben we de mogelijkheid om te baden in warme bronnen, die al in 1175 ontdekt zijn door de Poolse koning Bolesław Krzywousty (Scheefmond), die hier vaak op jacht ging. Cieplice Śląskie en het kasteel Chojnik waren eigendom van de machtige Silezische familie Schaffgotchow die verwant was met het Poolse koningsgeslacht de Piasten. Een wandeling door het park van het kuuroord is de moeite waard. Er is een bijzondere beplanting en in het natuurmuseum is een unieke collectie vogels.

Jelenia Góra

Deze stad ligt aan de rivier de Bóbr. In de 12de eeuw was hier een alleen burcht maar in de 13^e eeuw ontstond er een nederzetting. In de loop dert tijden behoorde de stad tot Tsjechië, Polen en Duistland. In de 10^e eeuw bloeide hier de industrie op en werd er textiel, papier en wijn geproduceerd. Het oude gedeelte van de stad dateert uit de Middeleeuwen met prachtige huizen in barokstijl. Voor het raadhuis bevindt zich de Neptunusput uit de 17^e eeuw. Prachtig zijn de Erasmuskerk en de Pancratiuskerk uit de 14^e – 15^e eeuw.

Krzeszów.

In dit kleine, in een dal gelegen dorpje bevindt zich een Cisteriënzer abdij uit 1292. De rococo kerk uit de 18^e eeuw is een meesterstuk van Silezische barok. 8 km ten zuiden van Krzeszów in het gehucht Chełmssko Śląskie is een groep van 12 wevershuizen uit de 17^e eeuw te bezichtigen.

Bolków

Er is hier een kasteel, deels ruïne uit de 13^e eeuw, waar een museum in is gevestigd. Vanaf de 25 m hoge toren heeft men een mooi uitzicht op de omgeving.

Het stadje heeft mooie barokhuizen met typische overdekte wandelgangen en een kerk uit de 13^e – 14^e eeuw.

Wrocław (Breslau)

Deze stad heeft ca 620.000 inwoners. Al vóór het jaar 1000 was hier een nederzetting van een Silezische volksstam (de Sleżanie). De eerste Poolse koning, Bolesław Chrobry stichtte hier in het jaar 1000 een bisdom op een eiland (Ostrów Tumski) in de rivier de Oder. Later is het centrum verplaatst naar het huidige oude stadscentrum. In de loop van de eeuwen was de stad onderworpen aan Polen, Tsjechië en Duitsland en ook nu nog zijn er in de stad nog veel interessante invloeden uit die landen terug te vinden. Tot 1526 hoorde de stad bij Polen en daarna tot het Habsburgse koninkrijk. Na de Tweede Wereldoorlog werd de stad weer Pools. Helaas was de stad toen voor ca 70% verwoest.

Tegenwoordig is Wrocław aardig opgeknapt en heeft veel te bieden aan de toeristen. Het mooiste plein van de stad is het marktplein (Rynek). Hier staat het raadhuis uit de 14^e eeuw naast oude koopmanshuizen. In het raadhuis is nu een historisch museum gevestigd. Verder heeft de stad vele oude kerken, musea en een universiteit uit 1811. Er zijn veel bruggen en er is veel groen.

De Moeite waard

Karpacz

Kerk Wang
 Museum voor Sport en Toerisme
 Speelgoedmuseum
 Stoeltjeslift naar de Kopa
 Het hele jaar door sleeën op een kunstmatige sleebaan.

Cieplice Śląskie Zdrój

Natuurmuseum
 Janskerk
 Warme bronnen

Sobieszów

Museum van het Nationale park Karkonosze
 Kasteelruïne Chojnik

Szklarska Poręba

Watervallen
 4 km stoeltjeslift naar Szrenica (1362m)
 Museum in villa Hauptmann
 Mineralenmuseum
 Kristalglasblazerij "Julia", bekend vanaf de 16^e eeuw

Milków

Paleis en kerk

Karpniki

Paleis en park

Góry Sokole (Valkbergen) een van de mooiste gedeeltes uit de Karkonosze, met zes granieten toppen

Prachtige herberg “Szwajcarka”

Nationaal park Karkonosze

De top Śnieżka

Śnieżne Kotły (rotspartijen)

Wielki i Mały Staw (meren)

Siedlecin (5 km ten noorden van Jelenia Góra)

Uitzonderlijke mooie riddertoren uit de 14^e eeuw met op de derde verdieping prachtige muurschilderingen.

Programma 2006

- 18 – 22 april leerlingen van Mieścisko bezoeken het Groenhorst College
 een groep van 9 inwoners van Mieścisko komen als vervroegde mei-groep
- rond 1 juni leerlingen van het Groenhorst College gaan naar Mieścisko
- 15 – 22 juli zomerkamp van “oudere” jeugd in Karpacz
 reis naar Zuid Polen (Karpacz) voor geïnteresseerden
- 3 september St. Michelsmarkt
- september Politie de Bilt gaat op bezoek bij de politie Mieścisko/Wągrowiec
- november Brassband van de school uit Mieścisko komt optreden in onze gemeente
 o.a. de ouderenbonden, maar ook voor andere belangstellenden

Gezocht:

Voor het laatste onderdeel van het programma zijn wij op zoek naar gastgezinnen voor de leden van de band en naar alle waarschijnlijkheid de zanggroep uit Sarbia.

Wij denken, dat er bij plaatsing van tweetallen ± 30 gastgezinnen nodig zijn. U kunt zich opgeven bij:

Tineke Cramer

Jean Rijksen

De St. Michelsmarkt

Dit jaar zal de groep voor de markt weer aanzienlijk kleiner zijn dan vorig jaar. De groep zal bestaan uit 16-18 personen.

Het principe voor de samenstelling van de groep is nog steeds (en dat is helaas niet altijd 100% uit te voeren), dat de helft van de markt-gangers uit “nieuwe” (nog niet naar de markt geweest zijnde) mensen bestaat.

De andere helft bestaat uit de intussen zeer uitgebreide en nog steeds groter wordende groep mensen, die weten wat er op de markt moet gebeuren en de anderen wegwijs maken.